

Norwegian University of
Science and Technology

Hvilken rolle kan batterier spille i kraftsystem framover?

#klimafrokost 27 oktober, Trondheim

Magnus Korpås

Professor

Inst. for elkraftteknikk, NTNU

magnusk@ntnu.no

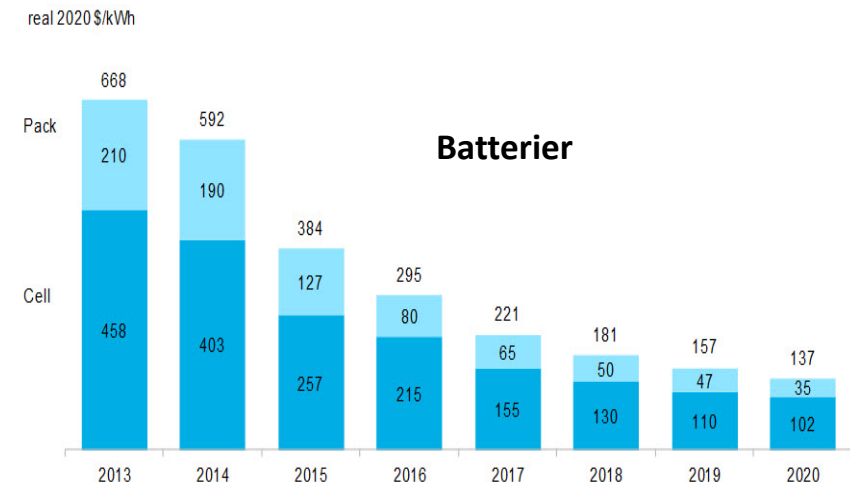
[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY](#)

Research Centre on
ZERO EMISSION
NEIGHBOURHOODS
IN SMART CITIES

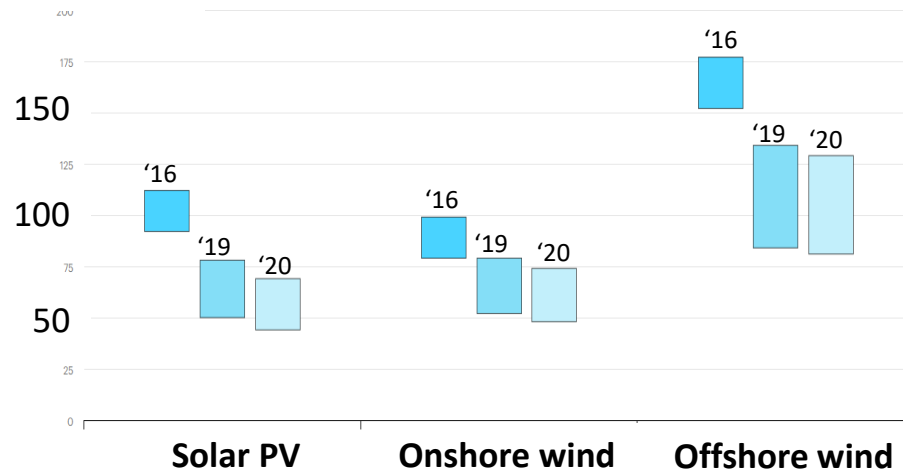
Store kostnadsreduksjoner for sol, vind og batterier.

Figure 1: Volume-weighted average pack and cell price split

Source: BloombergNEF

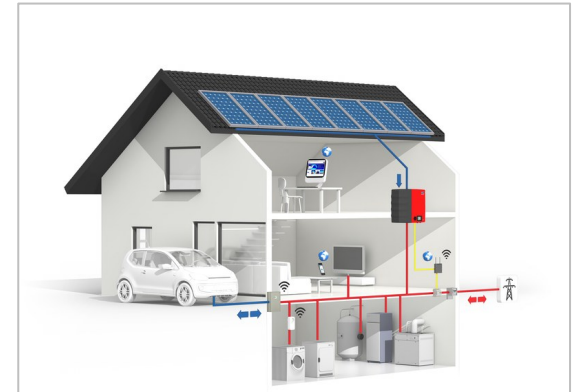
USD \$/kWh

Kilde: IEA World Energy Investment 2020

Batterier i kraftsystemet kan:

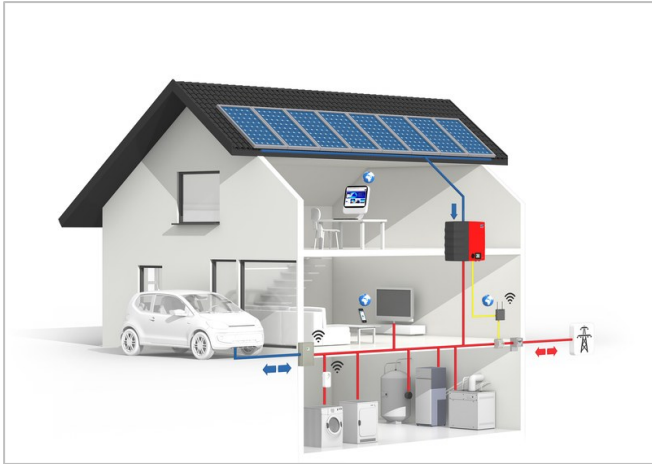
- Matche produksjon og forbruk av el
  - Redusere behov for nettforsterkninger
  - Levere kraftreserver
  - Stabilisere fornybar kraftproduksjon
1. Stasjonære batterier
  2. Smart bruk av elbil-batterier

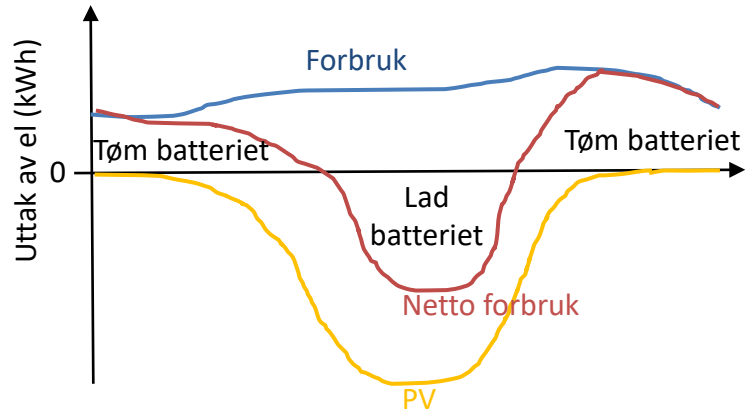
Bilde: SMA AG

Solkraft hjemme gir overskudd av kraft på dagen

Batterier jevner ut netto last over døgnet

Bilde: SMA AG

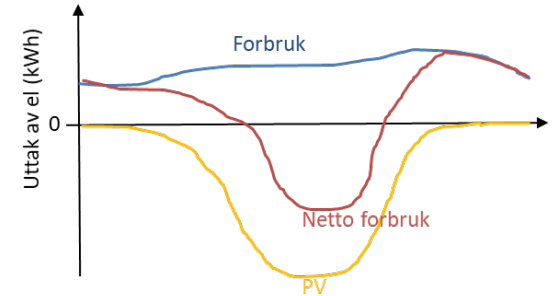
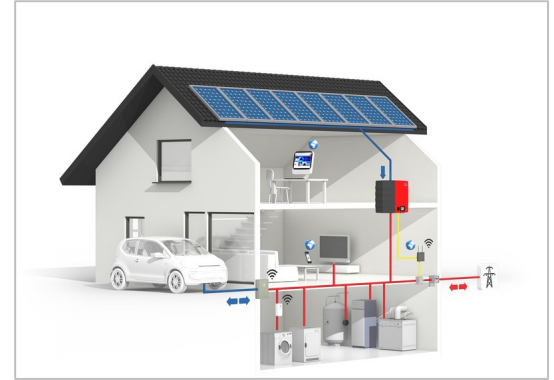
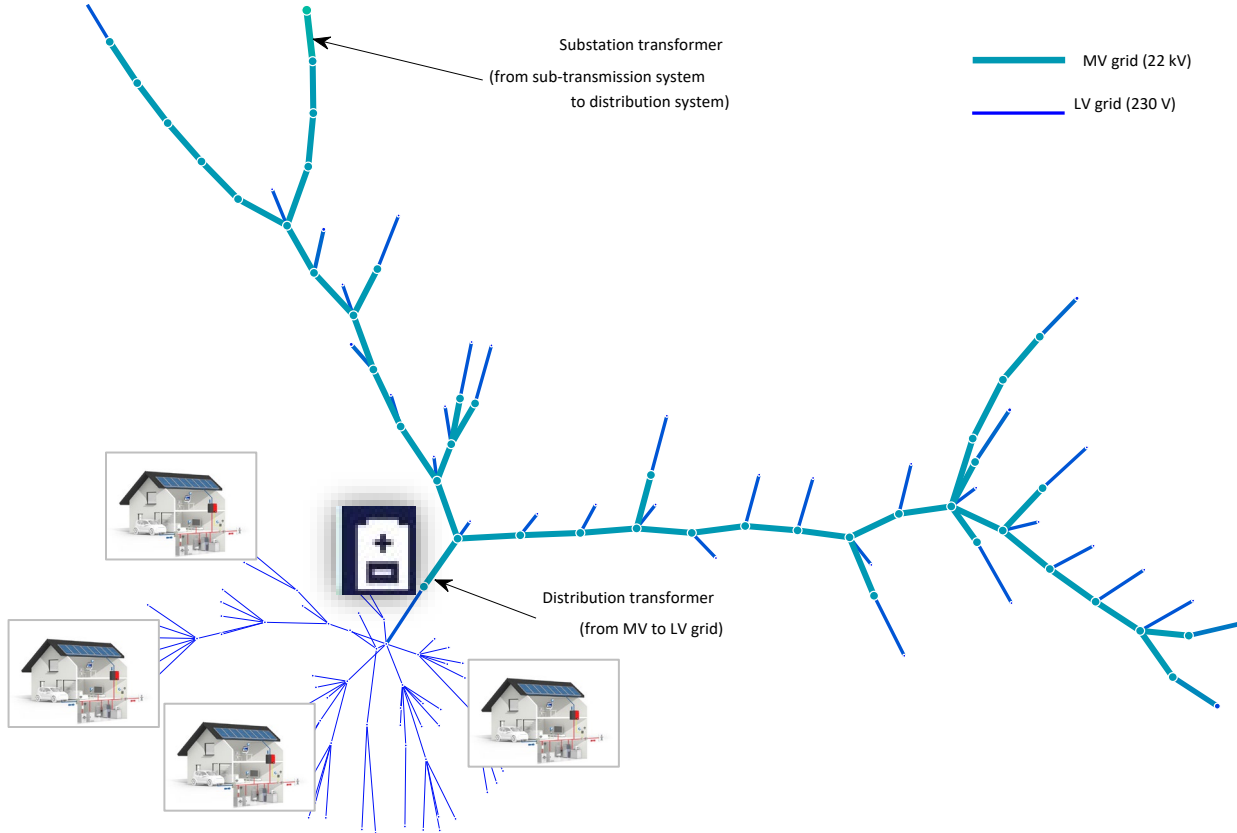

Nullutslippsnabolag med deling av energiresurser: Sol vind, elbil-lading og batterier

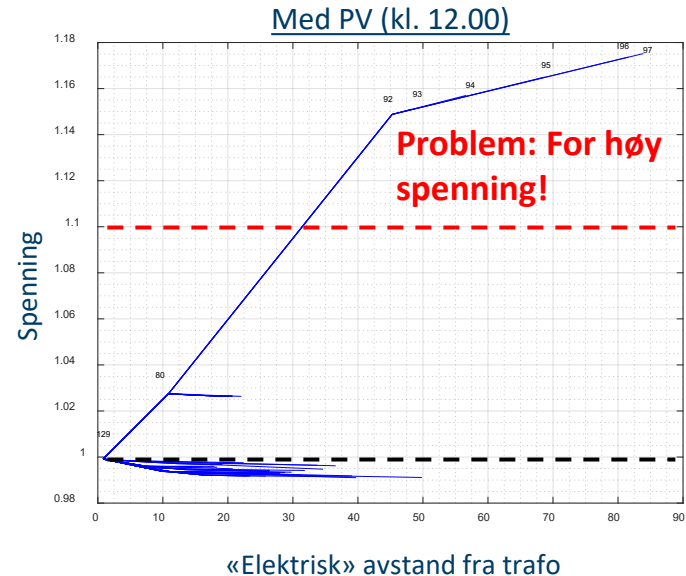
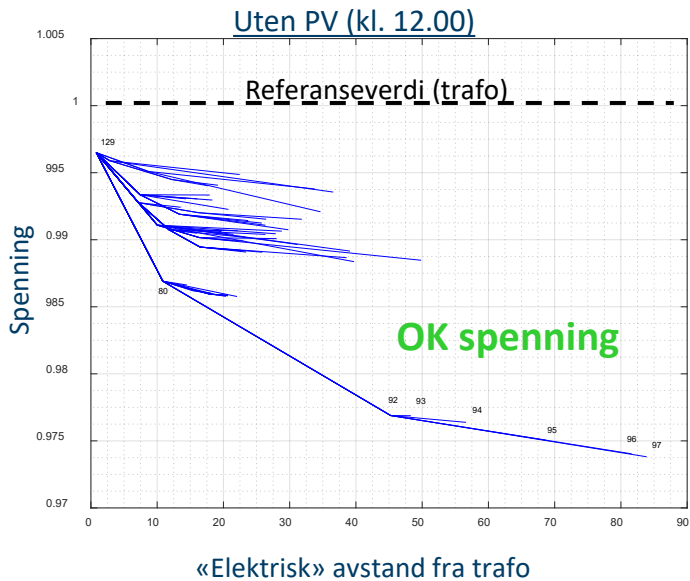

“Nabolagsbatterier” gir bedre energiutnyttelse!

Eksempel: Sol og batterier i distribusjonsnettet

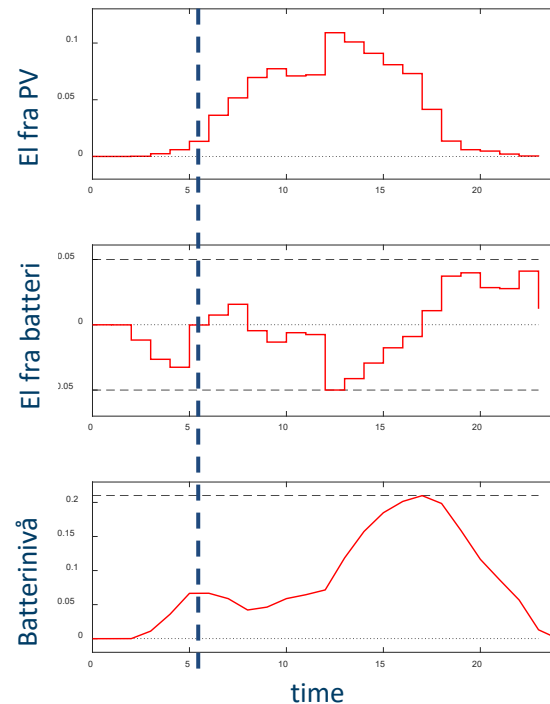
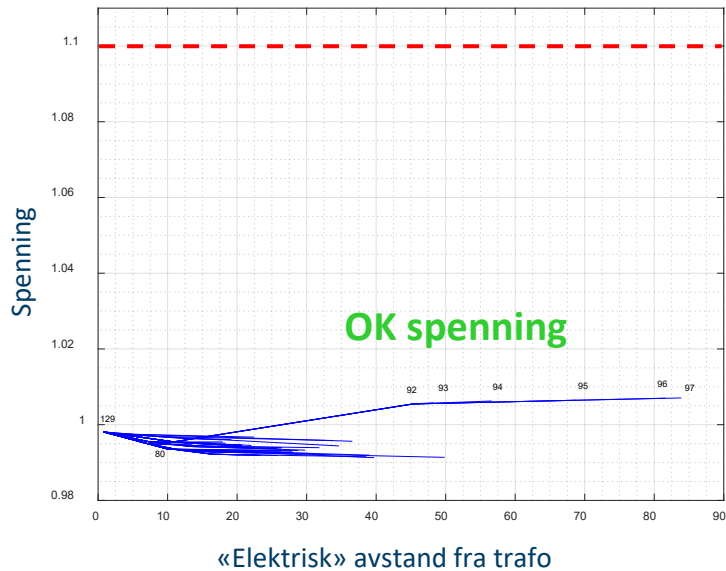

Spenning i nettet uten batteri

Spenning i nettet MED batteri

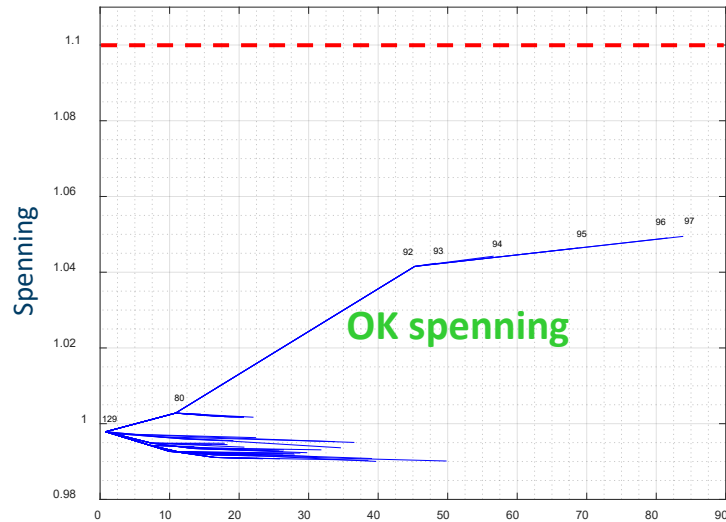
Kl. 05.00–06.00:

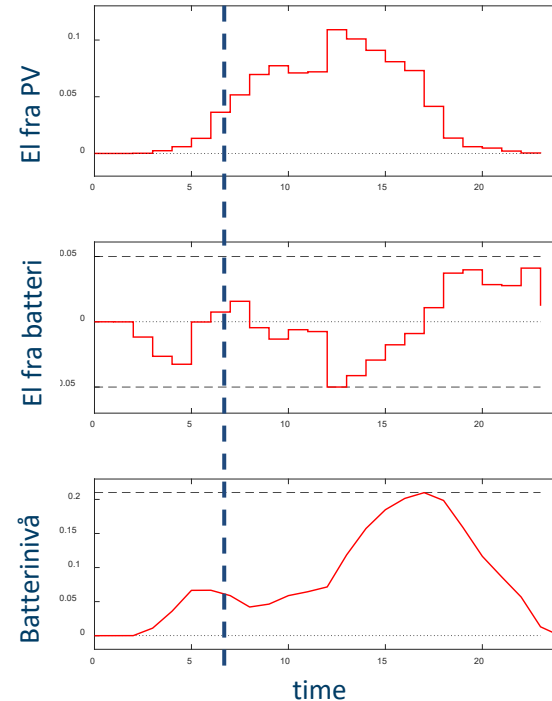

Spenning i nettet MED batteri

Kl. 06.00–07.00:

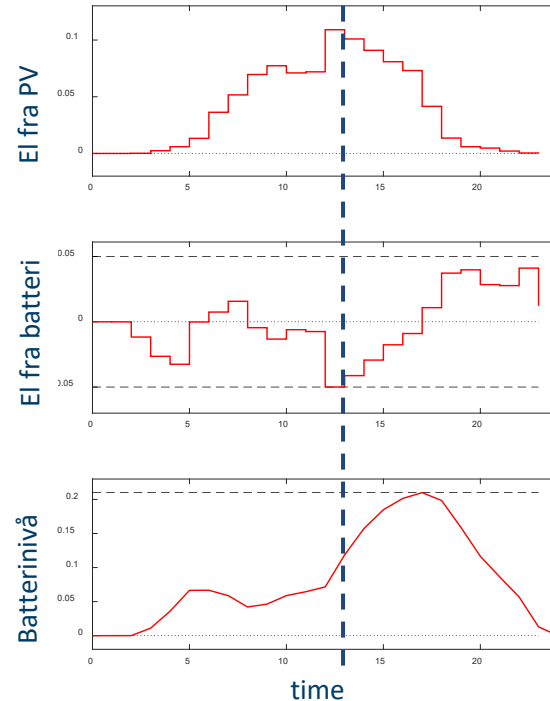
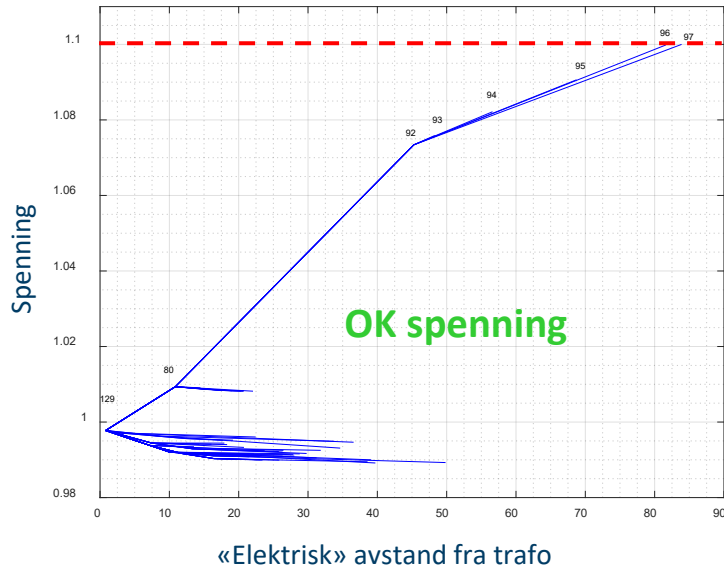

«Elektrisk» avstand fra trafo

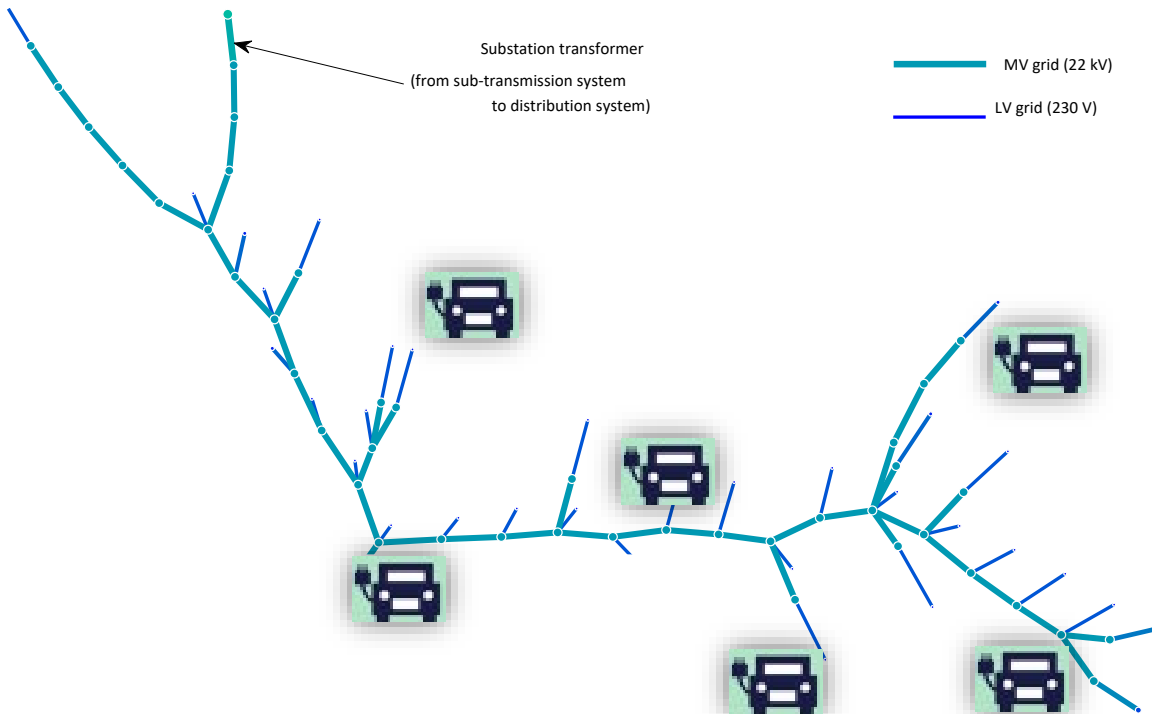

Spenning i nettet MED batteri

Kl. 12.00–13.00:

Smart batterilading for elbiler i distribusjonsnettet

Bilde: SMA AG

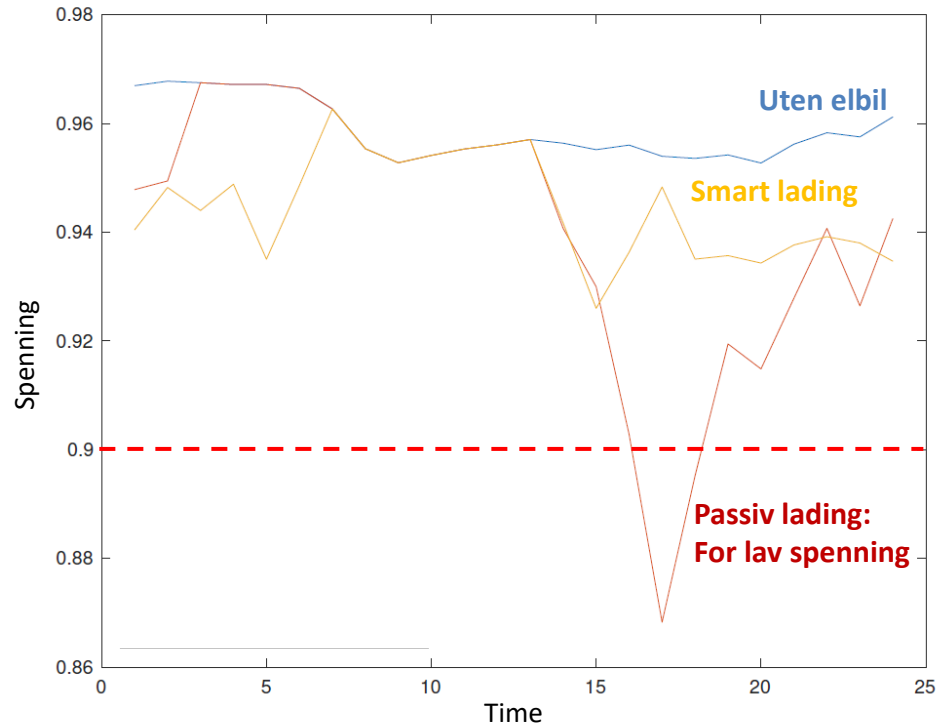
Passiv lading

- Lader til det er fullt eller bilen er plugget fra

Smart lading

- Flytte ladingen fra høylast til lavlast
  - Restriksjon når på dagen bilen er plugget inn
  - Restriksjon når bilen skal være fulladet

«Worst case» spenning i nettet over døgnet når alle har elbil

Bilde: SMA AG

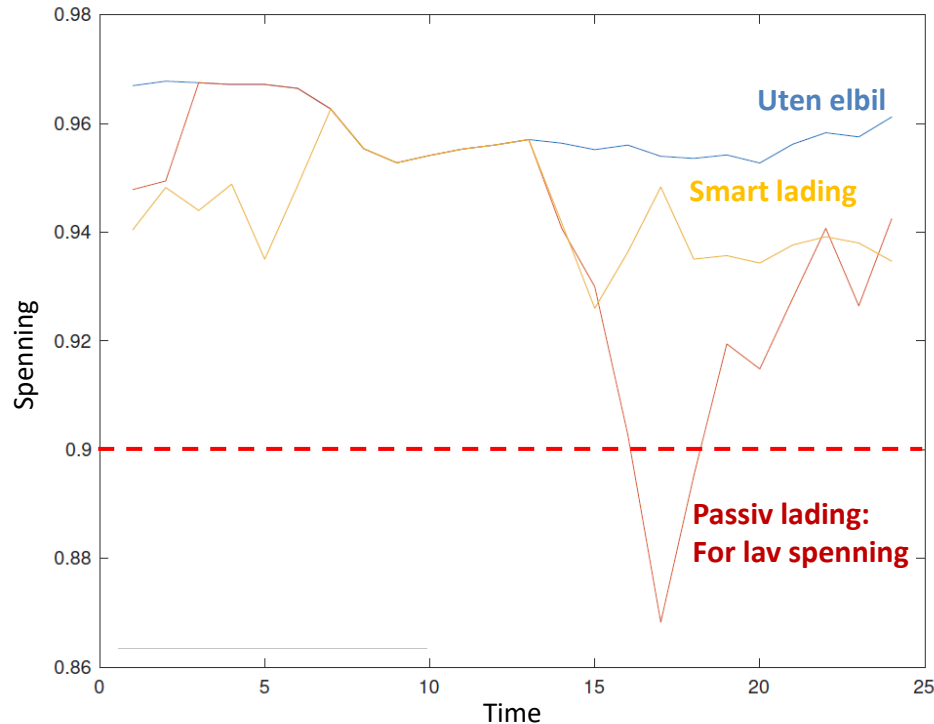
Passiv lading

- Lader til det er fullt eller bilen er plagget fra

Smart lading

- Flytte ladingen fra høylast til lavlast
  - Restriksjon på når på dagen bilen er plagget inn
  - Restriksjon på når bilen skal være fulladet

«Worst case» spenning i nettet over døgnet når alle har elbil

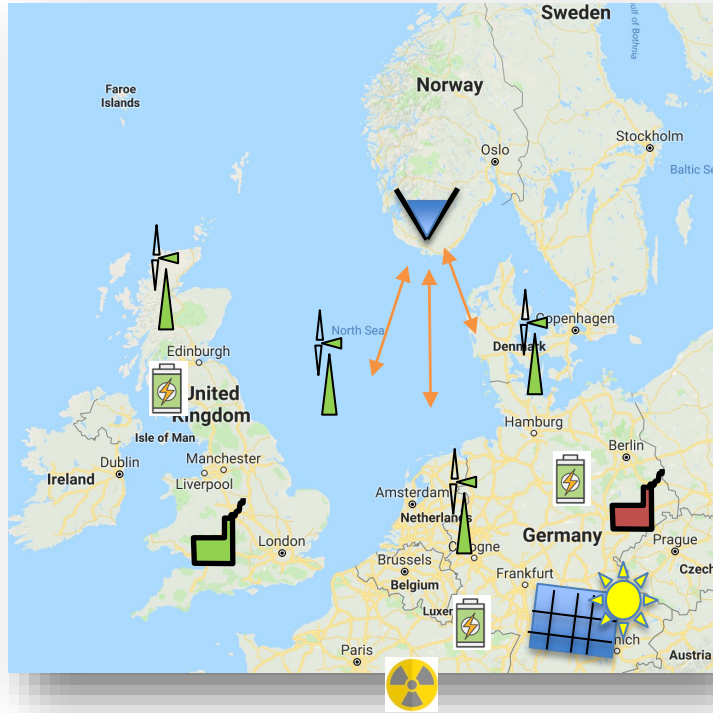

Bilde: SMA AG

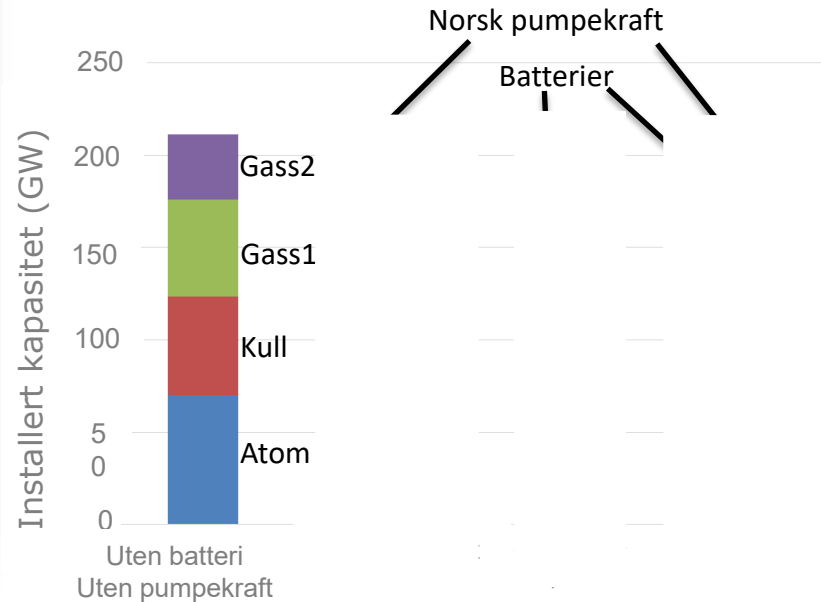
Vehicle2Grid

- Bilbatteriet kan levere strøm tilbake til nettet (eller huset)
- Kan bli en viktig teknologi i fornybare kraftsystemer basert på vind og sol
- Kan bidra med hurtige reseverer til nettet

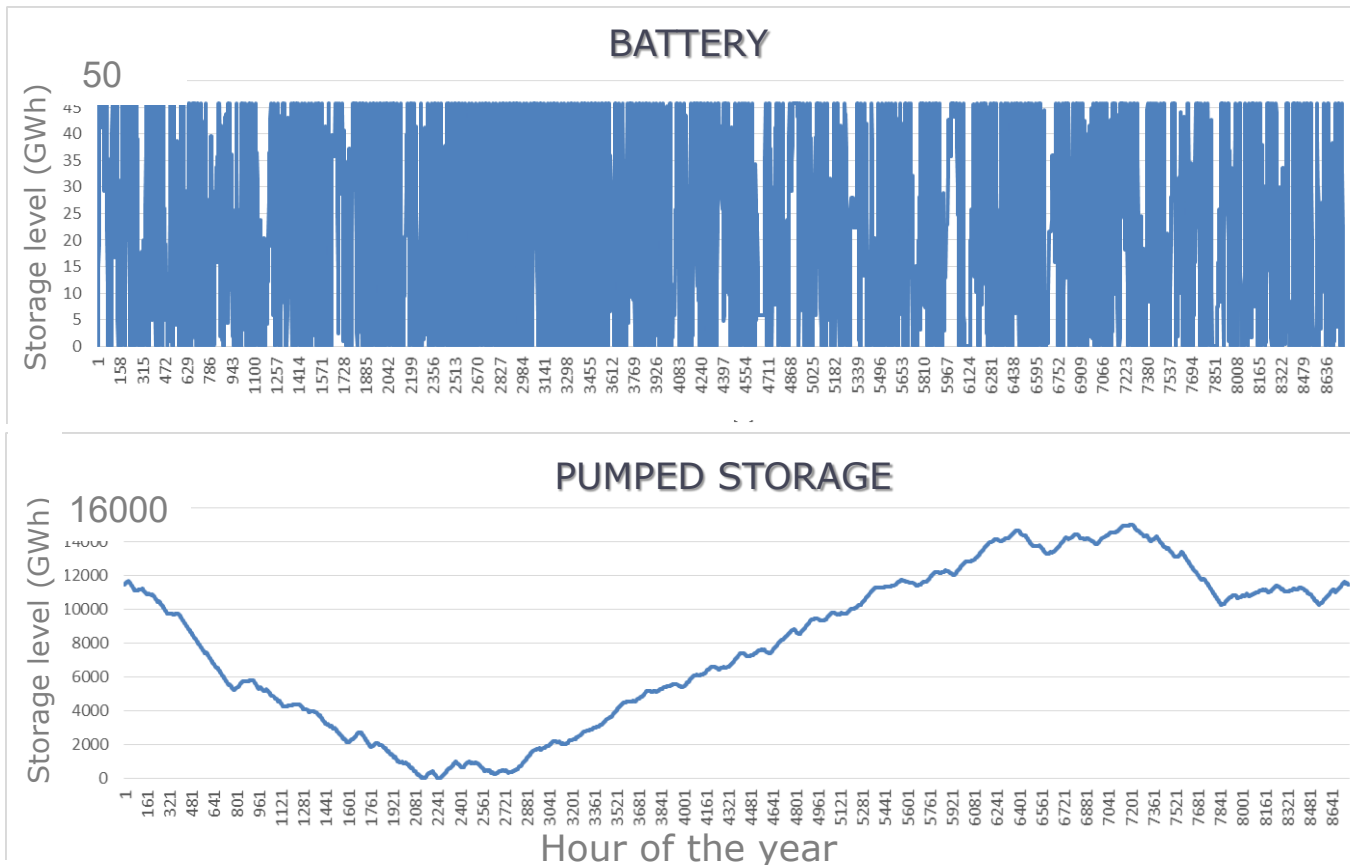
Batterier i Europa og Norge som «grønt batteri» for å balansere >250 GW vind+sol

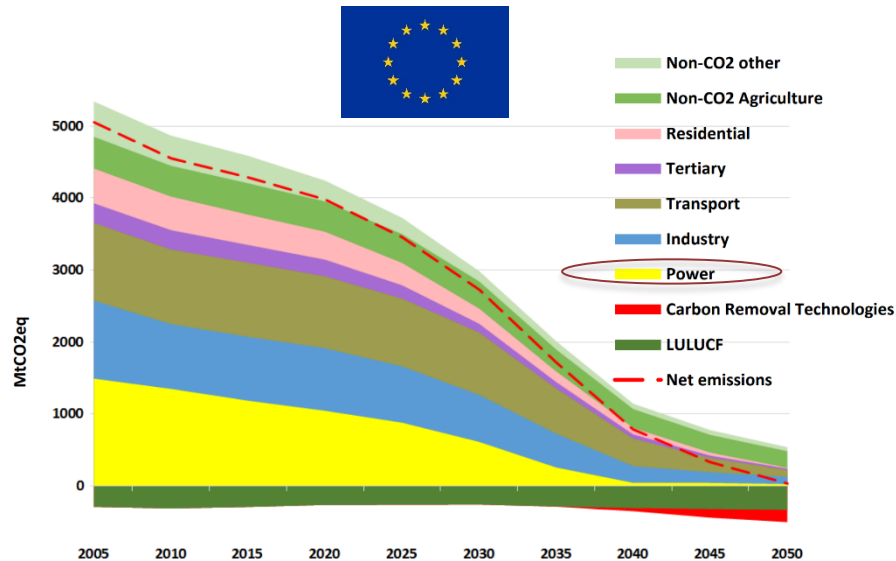
Pumpekraft erstatter kull + noe gass
Batterier erstatter i hovedsak gass

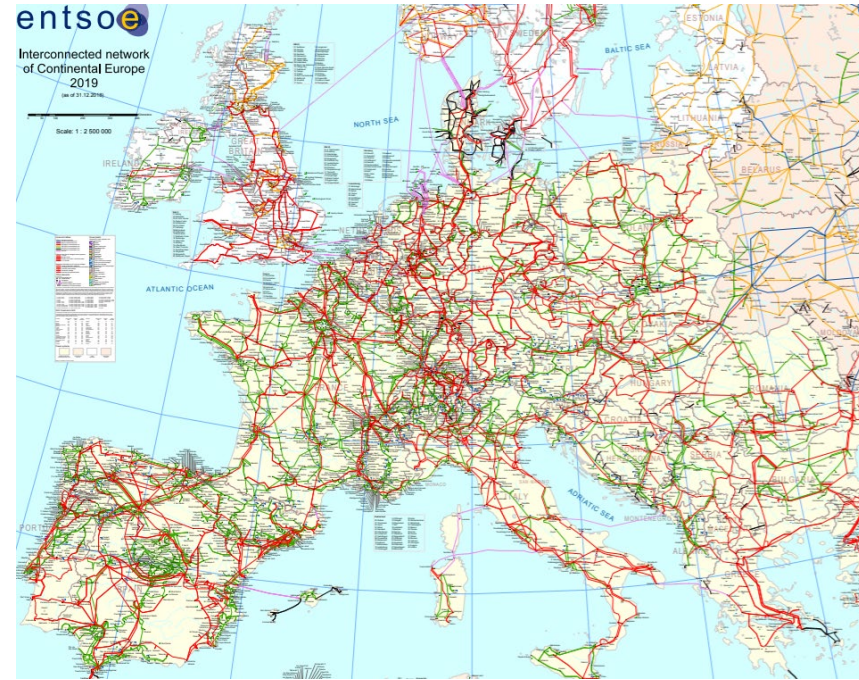
Fleksibel vannkraft og batterier utfyller hverandre

Europa skal bli klimanøytralt innen 2050

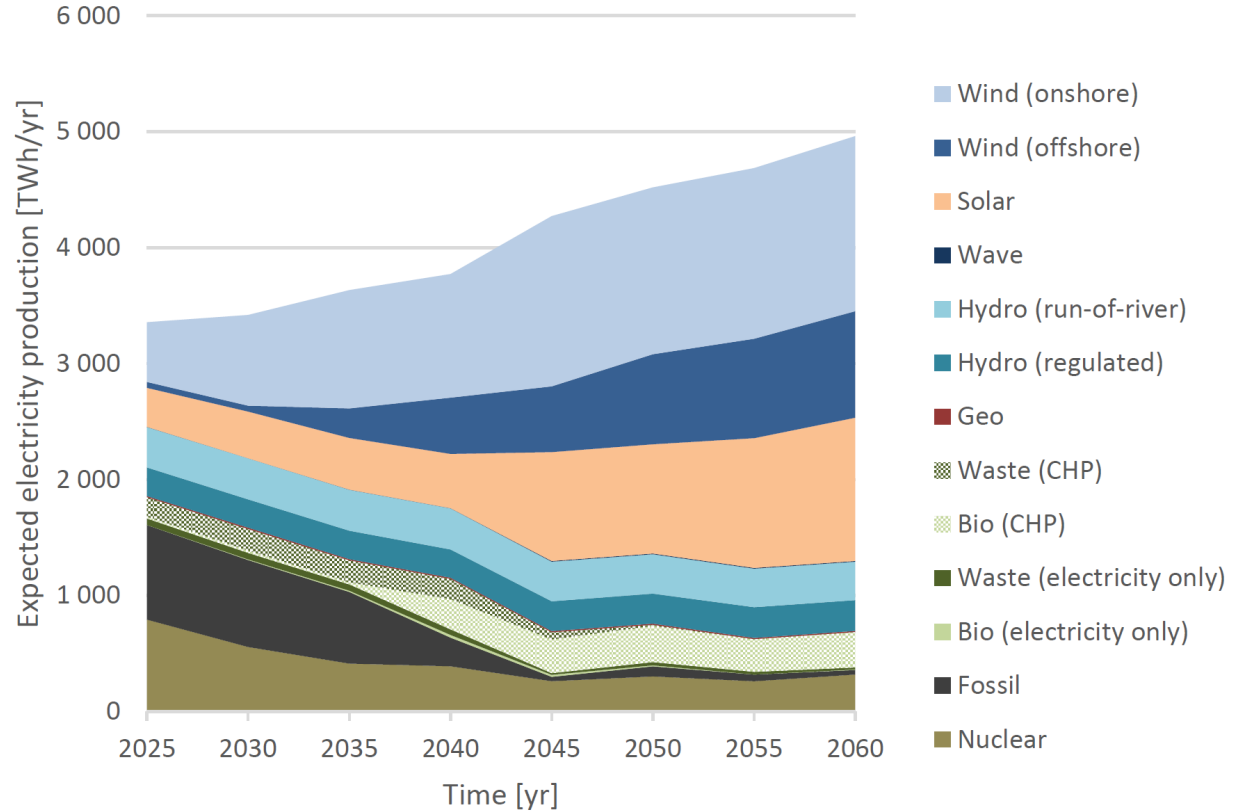
European Commission (2018), A Clean Planet for all A European strategic long-term vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy

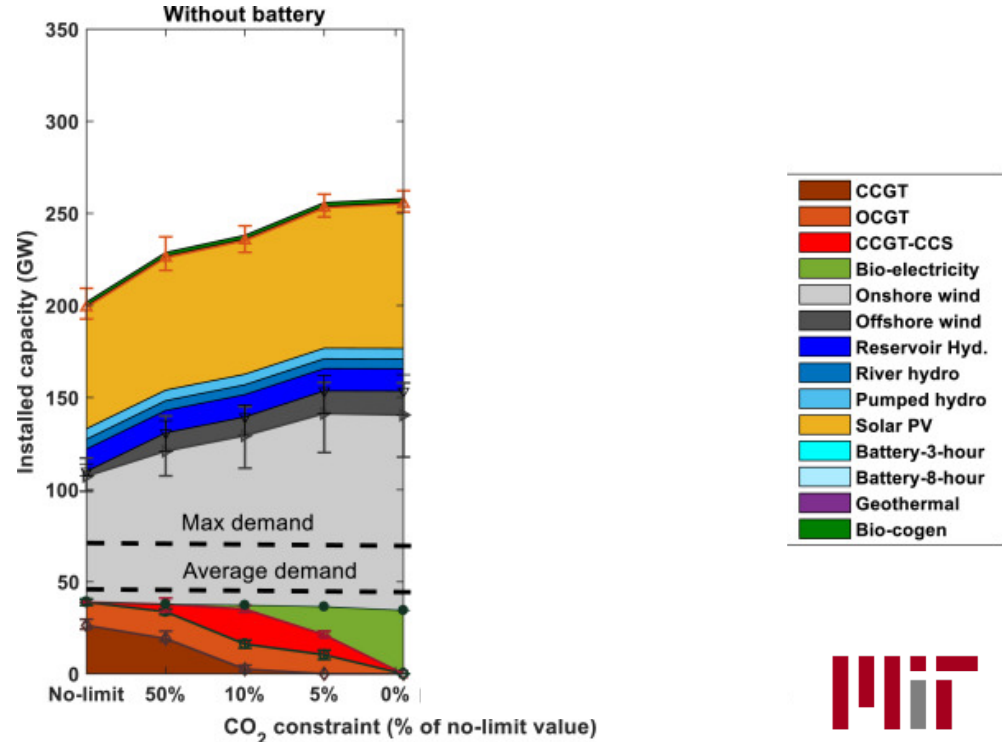

Europeisk el-produksjon frem mot 2050

Resultat fra energimodellen EMIPRE

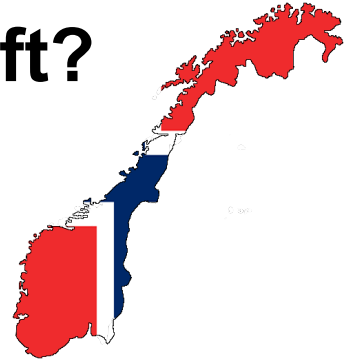
Italias el-kapasitet 2050 med og uten batterier

Batterifabrikker i Norge – har vi nok kraft?

- Stabil base av vannkraft
- Stort potensiale for solkraft på bygninger, vindkraft på land og vindkraft til havs
- Stort potensiale for energieffektivisering i bygninger
- Velutbygd kraftnett, fungerende marked og gode mellomlandsforbindelser sikrer stabil forsyning

➡ Vi har de beste forutsetninger av alle!

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

Batterier i kraftnettet: Oppsummering

- Kostnadsreduksjon gir nye bruksområder
- Balansering av egen solstrøm
- Avhjelpe nettet ved økt elforbruk
- Avhjelpe nettet ved økt elproduksjon (sol og vind)
- Elbiler bør lades smart for å avhjelpe nettet
  - Kan også levere strøm TIL nettet
- En del av Europas klimaløsning 2050
  - Batterier og solkraft matcher spesielt godt
  - Batterier gjør kraftsystemet mindre avhengig av gasskraft
  - Batterier og pumpekraft kompletterer hverandre
- Norge har et energisystem som egner utmerket seg for batterifabrikker

